

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 49/9739

**Pasirinkta
Anykščių
turizmo ir
verslo
informacijos
centro direktorė**

2 psl.

Vėl aiškinsis, kas tikroji opozicija **Ar uždaromos kaimo mokyklos –**
geras būdas sutaupyti?

**Virginija MACIAUSKIE-
NĖ, Viešintų seniūnijos se-
niūnė:**

„Kol mokykla yra, tai ir kai-
mas yra, ji – tarsi gyvybės žen-
klas.“

2 psl.

3 psl.

**Joninės pagal
pomėgius**

8 psl.

šiuipinys

Erkės. Vakar, birželio 26 die-
nį, Dainuvos slėnyje ir Šven-
tosios upės kairiojo kranto pa-
žintinio tako teritorijoje buvo
renkamos erkės, o šiandien jos
bus naikinamos. „Nuo 9.00 iki
15.00 val. bus atliekami erkių
naikinimo darbai. Prašome gy-
ventojų nesilankyti pliažuose
nurodytu metu“, – skelbia savi-
valdybė.

Tiltas. Anykščių regioninis
parkas skelbia, kad lynų tiltas ša-
lia medžių lajų tako – uždarytas.
Tiltas remontuojamas, o kiek lai-
ko darbai užtruks, neaišku.

Atostogos. Anykščių rajono
savivaldybės administracijos di-
rektorė Jurgita Baniienė šią savaitę
atostogauja. Taip pat atostogauja
Bendrojo ir ūkio skyriaus vedė-
jas Ramūnas Blazarėnas, kuris
yra tarytum budintysis adminis-
tracijos direktorius, todėl laikinai
administracijai vadovauja Viešų-
jų pirkimų ir turto skyriaus vedė-
ja Vilma Vilkickaitė.

Širdys. Anykščių rajono sa-
vivaldybės administracija už 5
tūkst. 250 Eur iš VŠĮ „Arterija“
perka šventinių instaliacijų „Šir-
dys“ sukūrimo ir įsigijimo pa-
slaugą. Savivaldybė iš viso perka
21 širdį. Jos bus trijų dydžių: 70
cm, 90 cm ir 120 cm diametro,
kiekvieno dydžio po 7 vienetus.
Mažiausios širdžių girliandoje
bus ne mažiau 100 vnt. lempu-
čių, vidutinių – ne mažiau 200,
didžiausių – ne mažiau 300 lem-
pučių.

Konkursas. Profesionali
tapytoja, Troškūnų seniūnijoje
gyvenanti Aurelija Kilinskė tarptautiniame konkurse 2023
WORLD ART AWARDS gyvū-
nų impresionizmo kategorijoje
užėmė pirmąją vietą.

Algimantas Dačiulis taps Anykščių rajono garbės piliečiu

Vidmantas ŠMIGELSKAS

vidmantas.s@anyksta.lt

**Šių metų Anykščių rajono garbės piliečiu turėtų tapti bu-
vęs Anykščių rajono valdytojas – 87-erių metų Algimantas
Dačiulis. Tiesa, galutinį sprendimą balsavimu dar turės pri-
imti Anykščių rajono savivaldybės taryba. Tarybos posėdis
vyks ateinantį ketvirtadienį.**

**Pirmasis Nepriklausomos Lietuvos Anykščių rajono vadovas Al-
gimantas Dačiulis bus pagerbtas per Anykščių miesto šventę.**

„Kandidatūrą pateikė Pasaulio
anykštėnų bendrija ir Anykščių
rajono savivaldybės tarybos nari-
ai: Antanas Baura, Dominykas
Tutkus, Donatas Krištaponis, Juo-
zas Juknius, Egidijus Šilaika, Dai-
nius Žiogelis. Algimantą Dačiulį
siūloma įvertinti už viešąją veiklą,
Anykščių rajono sėkmingą valdy-
mą sudėtingu 1990–1995 metų
laikotarpiu, kai vyko svarbiausi
atgimimo įvykiai, perėjimas nuo
planinės prie rinkos ekonomikos,
buvo ryškus visuomenės susiskal-
dymas. Taip pat už nacionalinės
svarbos paminklo poetui, vysku-
pui, mokslininkui Antanui Bara-
nuskui statybą, Vyskupo skvero
įrengimą Anykščiuose. 2023 m.
sukanka 30 metų nuo paminklo
Antanui Baranuskui atidengimo
ir Vyskupo skvero atvėrimo lan-
kymui“, – rašoma Tarybos spren-
dimo projekte.

Nuo 1975-ųjų A. Dačiulis buvo
vienas iš Anykščių rajono vado-
vų – ėjo vykdomojo komiteto

pirmininko pavaduotojo pareigas,
vėliau dirbo pirmuoju pirmininko
pavaduotoju. 1989 m. jis paskirtas
Anykščių rajono Liaudies deputa-
tų tarybos Vykdomojo komiteto
pirmininku – aukščiausio rango
ūkinis rajono vadovu. 1990 m.
jis tapo Anykščių rajono valdy-
toju – pirmuoju Nepriklausomos
Lietuvos Anykščių savivaldybės
vadovu. Tiesa, 1990–1995 m. ra-
jono valdytojas valdžią dalijosi su
Anykščių rajono tarybos pirmi-
ninku Algimantu Gražiu.

Pasitraukęs iš rajono valdžios,
A. Dačiulis keletą metų dirbo Lie-
tuvos žemės ūkio banko Anykščių
skyriaus valdytoju pavaduotoju,
vieną kadenciją buvo Seimo nario
Antano Bauros padėjėju.

Anykščių rajono garbės pilie-
čiai pagerbiami per miesto šventę.
Pernai Anykščių garbės piliete pa-
skelbta Anykščių rajono savival-
dybės ligoninės gydytoja, viena
iš ilgamečių šios įstaigos vadovų
– Virginija Pažerienė.

Tomas Tomilinas siekia uždrausti elektronines cigaretes

**Deltuvos apygardoje išrinktas Seimo narys Tomas TOMILINAS birželio 2 dieną Kavarsko pagrindinėje mokykloje-
daugiafunkciame centre moderavo prevencinį renginį – su moksleiviais kalbėjosi apie elektroninių cigarečių žalą.**

**Susitikti su Kavarsko mokyklos bendruomene Seimo narį paskatino ši pavasarį „Anykštoje“ paskelbti straipsniai apie
visiems kavarskiečiams daug nerimo sukėlusį atvejį, kuomet neaiškiais medžiagomis apsinuodijo du nepilnamečiai.**

**Apie tai, ką Tomas TOMILINAS mano apie Kavarsko atvejį ir kas jį paskatino imtis naujų iniciatyvų, su Seimo nariu
kalbėjosi Lina DAPKIENĖ.**

**Tomas Tomilinas savo feisbuke džiaugėsi vizitu į Kavarsko pa-
grindinę mokyklą-daugiafunkcij centrą.**

– Kaip jau yra žinoma, du
Kavarsko mokiniai apsinuo-
dijo rūkydami elektroninę
cigaretę su neaiškios kilmės
medžiagomis, greitąja skubiai
buvo išvežti į ligoninę. Policija
tokių atvejų visiškai nepraneša
visuomenei, motyvuodami tuo
– juk tai nepilnamečiai ir kvai-
šalų vartojimas, tad paliekama
visiškai slaptai. Ar prevencinis
renginys Kavarsko mokykloje
renginys pradėtas nuo konkre-
taus atvejo aptarimo, supran-

tama, be tų jaunuolių pavar-
džių? Kaip reaguoja mokyklos
bendruomenė?

– Tik sužinojęs apie atvejį
Kavarske, kreipiausi į savo pa-
tarėjus, kad būtina susitikti su
mokyklomis, ir pradėdant nuo
Kavarsko. Suprantama, kad Ka-
varsko mokykla yra išsigandusi,
nenori būti išskirtinė ir kad jos
reitingai kristų.

3 psl.

Pasirinkta Anykščių turizmo ir verslo informacijos centro direktorė

Vakar, balandžio 26-ąją, vyko VŠĮ „Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras“ direktoriaus konkursas. Jame dalyvavo vienintelė pretendentė – Ema Abramovaitė-Juškienė, kuri atitiko konkurso reikalavimus ir bus patvirtinta įstaigos direktore.

E. Abramovaitė-Juškienė šiuo metu dirba Anykščių rajono savivaldybės administracijos

Investicijų ir projektų valdymo skyriaus specialiste. Naujoji VŠĮ „Anykščių turizmo ir verslo in-

formacijos centras“ direktorė yra Anykščių rajono savivaldybės tarybos nario, Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ partijos atstovo Antano Bauros podukra.

Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras teikia informaciją turistams ir valdo du didelius objektus: Tiltu gatvės

kompleksą bei Kalitos kalno pramogų centrą.

Ankstesnė Anykščių turizmo ir verslo informacijos centro direktorė Renata Gudonienė iš šių pareigų pasitraukė prieš pat šios kadencijos rajono valdžios darbo pradžią. Šiai įstaigai laikinai vadovauja direktoriaus pavaduotojas Rimantas Bikinas.

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

spektras

Smurtas. Nuo liepos 1 dienos pradeda veikti apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderis, kuris smurtaujanti asmenį įpareigotų nedelsiant laikinai išsikelti iš gyvenamos vietos. Įsigaliojus orderiui, esant smurto artimoje aplinkoje rizikai, pilnametis smurto pavojų keliantis asmuo bus įpareigojamas laikinai išsikelti iš gyvenamosios vietos, jeigu jis gyvena kartu su smurto pavojų patiriančiu asmeniu. Sprendimas skirti ar neskirti apsaugos nuo smurto orderį galės būti priimamas nedelsiant, ne vėliau kaip per 12 valandų nuo pranešimo apie galimą smurtą artimoje aplinkoje gavimo.

Vėl aiškinsis, kas tikroji opozicija

Tikėtina, kad Anykščių rajono savivaldybės meras Kęstutis Tubis, ketvirtadienį per Anykščių rajono savivaldybės Tarybos posėdį į Antikorupcijos pirmininko postą siūlys Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) atstovą rajono Taryboje Virgilijų Aloyzą Milaknį, o į Kontrolės komiteto pirmininkus – LVŽS narį Liną Pravilionį, bet greičiausiai Antikorupcijos pirmininku taps demokratas Antanas Baura, o Kontrolės komiteto pirmininku – jo partietis Dominykas Tutkus.

Antikorupcijos komisijos sudėtis: Antanas Baura, Šarūnas Grigonis, Juozas Juknius, Zita Karaliūnienė, Virgilijus Aloyzas Milaknis, Raimondas Razmislavičius (visuomenės atstovas), Mindaugas Sargūnas.

Kontrolės komiteto sudėtis: Regina Jacikienė (visuomenės

atstovė), Sigutis Obelevičius, Lukas Pakeltis, Linas Pravilionis, Juozas Ratautas (visuomenės atstovas), Dominykas Tutkus, Dainius Žiogelis.

Apie visuomenės atstovų delegavimą į Antikorupcijos komisiją ir Kontrolės komitetą meras K. Tubis sakė, kad „tai yra labai

Į Antikorupcijos pirmininko postą meras greičiausiai siūlys Tarybos narį, valstietį Virgilijų Aloyzą Milaknį, o į Kontrolės komiteto pirmininkus – Liną Pravilionį.

sveika, nes savivaldybės veikla turi būti vieša ir skaidri“.

Antikorupcijos komisijos ir Kontrolės komiteto sudėtis bei pirmininkus Anykščių rajono savivaldybės taryba tvirtins

ateinantį ketvirtadienį. Pirmininkų postai pagal Vietos savivaldos įstatymą priklauso opozicijai. Visi 25 Anykščių rajono savivaldybės tarybos nariai yra pasiskelbę opozicija.

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Levaniškiuose – Joninių renginys su dvaro poniomis ir žirgu

Šiomet Levaniškių kaimo bendruomenės „Abipus Nevėžio“ nariai subūrė kraštiečius į didelį jungtinį renginį, kuris buvo pavadintas kraštiečių-Joninių, Aukštaitijos ir Žirgo metų švente „Sugrįžkim po tėviškės medžiais“.

Vaikučiai su tėveliais ir kiti dalyviai bei svečiai turėjo galimybę apsukti po ratuką karietoje, kurią tempė žirgas.

Birželio 24-ąją šventinę programą vedė, dalyvius kalbino dvi dvaro rūmų suknelėmis pasidabinusios ponios: Janina Mincienė ir Virginija Karaliūnienė. Koncertavo Ukmergės kultūros centro folklorinis ansamblis „Piniava“. Dalyviai ir

svečiai galėjo pasivėžinti žirgu kinkytoje karietoje. Labiausiai šia pramoga, kaip ir pripučiamu batutu, džiaugėsi mažiausieji šventės dalyviai – vaikai, jau spėję pasivaišinti cukraus vata.

Renginio metu vyko įvairios mugės ir edukacijos, šokiai,

viktorinos, žaidimai. Daug emocijų kėlė virvės traukimo ir giros kilnojimo rungtis, mat čia dalyvavo ir jaunimas, ir moterys, ir stiprūs galiūnai – kaimo vyrai. Atidavę daug jėgų ir energijos, galėjo pasistiprinti čia pat, lauke kepama aukštaitiška kiaušiniene su gardžiais spirgais, priedais ir prieskoniais. Kiaušiniene (iškepta net 140 kiaušinių!), žinoma, ragavo ir visi kiti šventės dalyviai.

Vakare koncertavo muzikantas Rimvydas Kirstukas, Dominyka ir Sigitas Malinauskai. Vidurnaktį dalyviai stebėjo gražią vaidilučių eiseną – vaidilutės atnešė ugnį ir išiežė Joninių laužą. Jonai, Janinos ir Rasos buvo vainikuoti ažuolo vainikais. Taip pat prisiminti ir pagerbti, pasveikinti šio pusmečio jubilieatai. Liepsnojančios Joninių laužas subūrė šokti ir linksmintis tokią šviesią, džiugią naktį. Kraštiečiai džiaugėsi nepakartojamu bendrystės vakaru, geru žodžiu minėdami tiek Anykščių rajono savivaldybės administra-

cijos Traupio seniūnijos seniūnę Daivą Tolušytę, tiek aktyvią Levaniškių bendruomenės „Abipus Nevėžio“ pirmininkę Neriją Kairienę – juk kiek reikia įdėti pastangų, darbo, savo laiko, kad tokio dydžio šventė įvyktų. Visi taip pat žavėjosi Janinos Mincienės ir Virginijos Karaliūnienės artistišku, gebėjimu įtraukti į šventę visus susirinkusius.

Pasak Levaniškių bendruomenės „Abipus Nevėžio“ pirmininkės N. Kairienės, didelis bendruomenės susitelkimas, bendrystė ir aktyvumas šventę padaro jaukią ir nepamirštamą ne tik vietos gyventojams, bet ir kraštiečiams, kurie per Jonines aplanko gimtą kaimą.

Renginį finansavo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

LIETUOVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

temidės svarstyklės

Smurtavo. Birželio 24-ąją, apie 0 val. 20 min., Traupio seniūnijoje, neblaivus (gim.

1954 m., nustatytas 1,83 prom. girtumas) vyras smurtavo prieš akivaizdžiai neblaivią moterį (gim. 1955 m., girtumą tikrintis atsisakė). Pradėtas ikiteis-

minis tyrimas. Vyras sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

Mirtis. Birželio 22-ąją, apie 15 val. 20 min., Anykščiuose, Ažupiečių g. automobilyje

rastas mirusio vyro (gim. 1953 m.), gyv. Anykščių r., Šeimiškėlių k., kūnas be išorinių matomų smurto žymių. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Neblaivumas. Lietuvoje į darbą kasdien ateina apie 10 tūkst. neblaivių darbuotojų – tai sudaro 0,8 proc. visų dirbančiųjų, rodo naujausias tyrimas. Sistemoje dirbkblaivus.lt kasdien testuojama apie 120 tūkst. darbuotojų. Įmonėse, kuriose blaivumas tikrinamas, neblaivių darbuotojų ateina nuo 0,1 iki 0,27 proc. Tikrinamose įmonėse daugiausia neblaivių žmonių dirba pirmadieniais (0,24 proc.), sekmadieniais (0,24 proc.) ir šeštadieniais (0,23 proc.). Blaiviausi žmonės būna trečiadieniais ir ketvirtadieniais – po 0,13 proc. neblaivių darbuotojų. Penktadieniais neblaivūs dirbti ateina 0,16 proc. žmonių, o antradieniais – 0,14 proc.

Apsauga. Vidaus reikalų ministerija (VRM) nepitaria Seime svarstomam siūlymui dujinius balionėlius savignai leisti turėti paaugliams nuo 14 metų. Pasak VRM, tokio amžiaus paaugliams dar trūksta brandos, o nusikaltimų prieš vaikus, kaip ir seksualinio pobūdžio, dėl kurių parlamente registruota ši iniciatyva, nuosekliai mažėja. Policija teigia, kad galimybė paaugliams turėti dujinius balionėlius sukeltų nemažai rizikų, pavyzdžiui, kad balionėliai bus naudojami ne savignai, o nusikaltimams ar nusižengimams.

Pensijos. Iš 68 tūkst. į antros pakopos pensijų fondus šiemet įtrauktų gyventojų, 38 tūkst. atsisakė dalyvauti pensijų kaupime. Šiemet į kaupimą pakartotinai įtraukti 2020 metais jame nepanorę dalyvauti gyventojai. Į kaupimą automatiškai įtraukti žmonės gali atsisakyti dalyvauti pensijų kaupime – apie tai jie turi pranešti „Sodrai“ iki liepos. Nepranešę apie atsisakymą dalyvauti pensijų kaupime gyventojai nuo liepos automatiškai taps jo dalyviais.

-BNS

Tomas Tomilinas siekia uždrausti elektronines cigaretes

(Atkelta iš 1 psl.)

Žinoma, mokyklos administracija abejoja, kiek gali atvirai dalytis informacija, tačiau tai būdinga ir visoms kitoms mokykloms, kurios susiduria su tokiomis panašiomis problemomis. Tačiau noriu pabrėžti, kad mokykla ėmėsi iniciatyvos, aktyviai išitraukė į sprendimų paiešką, pasiūlė sudalyvauti prevenciniame renginyje ir kartu su mokiniais pateikė man visą sąrašą politikos sprendimų, kurie padėtų spręsti problemą visoje Lietuvoje.

Pradžioje buvo mano, kaip Seimo Priklausomybių komisijos pirmininko pavaduotojo, siūlymas Anykščių rajono mokykloms – norėčiau sužinoti autentišką mokyklų bendruomenių, mokinių nuomonę apie skysto tabako vartojimo „epidemiją“.

– Ar Kavarsko mokiniai per susitikimą atviravo? Kaip apskritai jie reagojo?

– Mokiniai buvo aktyvūs, mes stengėmės užduoti tokius klausimus, kurie skatina juos siūlyti sprendimus ir nestato į nepatogią padėtį. Mes dirbome grupėse, kiekviena iš jų turėjo surasti

vieną konkrečią priemonę, kaip sumažinti elektroninių cigarečių vartojimą. Mokiniai yra pasidavę į požiūrio stovyklą, panašiai kaip ir mes Seime. Maždaug trečdalis pritaria darbui su pasiūla, t. y. griežtoms priemonėms, ribojančioms tabako gaminių prieinamumą, pardavimą, reklamą. Prie pasiūlos priemonių taip pat priskiriamos nuobaudos, policijos, vaikų gerovės komisijų darbas. Šiek tiek didesnė dalis labiau linkę dirbti su paklausa, t. y. stiprinti prevencijos priemones, vaikų užimtumą ir panašiai. Iš praeitos kadencijos praktikos aš bandžiau vaikams įrodyti, kad abu keliai veda į tikslą – darbas su pasiūla ir paklausa. Seime jau registruojame pataisą, kuri visiškai uždraus elektronines cigaretes pagal Australijos modelį, bus galima jų įsigyti tik vaistinėse su receptu. Tai mažins pasiūlą, didins kainą ir vaikams priemonės bus mažiau prieinamos, nors, žinoma, pilnai reiškinio neužkardys, nes vaikai perkasi nelegaliai. Seime vyks aštri diskusija rudenį.

– Kodėl bus galima elektroninių cigarečių įsigyti su gydy-

tojų receptais?

– Čia turimos omenyje situacijos, kai yra priklausomybė tabakui ir tą priklausomybę konstatuoja gydytojas, todėl neįtraukia vartojimo čia ir dabar, o sudaro priklausomybės atsikratymo planą.

Tai radikaliai sumažintų elektroninių cigarečių vartojimo paplitimą, tačiau nebūtų visiško draudimo. Vadinamas Australijos modelis, kai visiškai priklausomas suaugęs žmogus būtų su gydytojo priežiūra pamažu atpratintas nuo priklausomybės, beje dėl šio įstatymo priėmimo Seimas balsuos šį ketvirtadienį. Tai antras balsavimas po įstatymo pateikimo.

– Kokie praktiniai sprendimai gimė kalbant su Kavarsko mokyklos mokiniais?

– Kalbant apie pasiūlą – vaikai pabrėžė, kad realios atsakomybės nepilnamečiai nejaučia. Vaikų gerovės komisijos ir jų „nuobaudos“ tikrai neatgraso pažeidėjų. Natūraliai tą patį akcentuoja ir mokytojai. Paradoksalu, tačiau būtent Anykščių policija mažiausiai tiki baudžiamosiomis priemonėmis ir kalba apie pre-

vencijos priemonių svarbą. Bet grįžtant prie ribojimų ir nuobaudų – iš pokalbių su mokiniais ir specialistais akivaizdu, kad reikia peržiūrėti mokymosi sutarčių politiką. Pasirašydamas sutartį dėl moksleivio mokymosi konkrečioje mokykloje, tėvas turėtų duoti automatinį sutikimą dėl patikrų. Diskusijose buvo kilusi idėja dėl tokios kūrybiškesnės nuobaudos pažeidėjams – tiems vaikams, kurie nesilaiko taisyklių, buvo pagauti platinant rūkalus, pavėlinti vairavimo teisių laikymo amžių keliems mėnesiams arba padidinti vairuotojo civilinio draudimo kainą. Taip pat identifikavome, kad reikia griežtinti baudas, kad vaiko gerovės komisijos neveikia kaip atgrasymo priemonė. Čia neturiu parengto pasiūlymo, tęsiu pokalbius su teisėtvarkos ekspertais.

Vaikų darbo grupelėse gimė daugiau minčių dėl paklausos pusės tvarkymo, kad mažiau norėtųsi rūkyti. Čia vaikai akcentavo įdomesnę užimtumą, kurio labai reikia. Šios mintys susišaukia su mano kolegos Vytauto Bako bandymais Alytaus rajone. Ten moksleiviai sugalvojo būrelių festivalį, kurį rengs kaip atsaką į

problemą. Mūsų vaikai Kavarske sakė, kad norėtų įdomesnio laisvalaikio, kuris nutrauktų „nėra kas veikti“ būseną.

Mokytojai prieštaravo, kad veiklų mokykla tikrai pasiūlo daug, tačiau, matyt, yra poreikis tokiam nuoseklesniam darbui, kai dirbama su sunkiausiais vaikais. Rudenį mes Seime siūlysiu radikaliai padidinti neformalaus ugdymo krepšelį. Policija sakė tą patį, visos jaunimo veiklos orientuotos į tuos vaikus, kurie patys rodo iniciatyvą, todėl projektai dažnai įtraukia tuos pačius motyvuotus, tačiau tikros socialinės veiklos rezultatas, mano galva, yra tik tada, kai sugebi sudominti blogiausiai besielgiančius, nieko nenorinčius, pavojingiausius. Čia yra erdvės mūsų rajono jaunimo veikėjams. Jaunas žmogus mokykloje, bendruomenėje turi būti aktyviai įtraukiamas prieš jo paties neigiamus įpročius. Mokykla yra socialinis liftas, jo neturi užcementuoti esantys socialiniai skirtumai. Ne veltui Kavarsko vaikai akcentavo ir darbo su tėvais būtinybę. Mažame miestelyje tai yra įmanoma. Buvo pasiūlymas legalizuoti „žolę“, kad nekiltų pagunda skystoms medžiagoms. Kalbėjome apie jau priklausomų jaunuolių gydymą, nes įstatymuose yra spraga ir nesusidaro privalomos savipagalbos grupės dėl mažesnio skaičiaus lankytojų, tą taisytime.

komentarai

Ar uždaromos kaimo mokyklos – geras būdas sutaupyti?

Kaimo mokyklos sparčiai nyksta – praėjusį rugsėjį durų nebeatvėrė Traupio ir Viešintų mokyklos, neliko Kavarsko gimnazijos skyriaus, diskutuojama, kad ir Svėdasų gimnaziją reikia reorganizuoti į pagrindinę mokyklą.

Klausiame, ar kaimo mokyklų sąskaita taupyti yra gerai? Ar, uždarius kaimo mokyklas, kaimams negresia nunykti?

Procesas turi vykti natūraliai

Janina PALIKEVIČIENĖ, Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijos direktorė:

„Manychiau, į kaimą reikėtų žiūrėti taip: jeigu kaime yra jaunų žmonių, šeimų ir yra uždaromos mokyklos – tai žinoma, kad tai yra absurdas. Bet jeigu kaime gyvena tik senjorai, iš kur ten bus vaikų ir kokia tos mokyklos perspektyva gali būti? Man regis, kad ir kaip ten būtų, šis procesas turi vykti natūraliai, o ne būti skatinamas. Ilgą laiką kaimo gimnazijos gy-

vavo, kai klasėje būdavo dvylika mokinių. Dabar šis skaičius išaugo iki 21 ir daugiau. Kodėl toks skaičius? Gal ekonomiškai nenaudinga? Didelio mokinių skaičiaus kaimo mokyklose niekada nebuvo, tačiau tą kokybę jose sugebėdavome išlaikyti.

Kad kaimas būtų patrauklus jauniems žmonėms, į jį reikia daug investuoti – infrastruktūra, keliai, darbo vietos. Kaimas visada buvo žemės ūkio produkcijos gamintojas, tad ten nebus didelių pramonės objektų. Tačiau, mano supratimu, viskas turi vykti natūraliai.

Dabar kaimuose per sparčiai naikinami reikalingi objektai – nebėra paštu, medicinos punktai nyksta. O kalbant apie įvairias komunalines paslaugas – kirpyklas ir panašiai, jau net neatsimenama, kada tai buvo. Dabar, sakykime, ir Traupyje stovi tuščias mokyklos pastatas – kodėl jo nepanaudojus tokiems reikalams?“

Tik už mokyklos išsaugojimą

Donatas KRIKŠTAPONIS, Anykščių rajono Tarybos narys, socialdemokratas:

„Aš visą laiką buvau kaimo gynėjas ir tos pačios politikos laikaisi. Mokyklos uždarymas, toliau – darželio uždarymas, paskui – ir kitų įstaigų. Tas pat įvyko ir Mačionyse – ten buvo ir paštas, ir taupomoji kasa, ir visa kita. Bet tai buvo seni laikai, čia gyveno daug žmonių. Dabar sumažėjo, ir viskas...“

Žingsniai žengiami į kaimo naikinimą. Jauni žmonės visada žiūri, kur yra normalios sąlygos gyventi.

Visų pirma – kur galėtų vaikas lankyti darželį ar mokyklą, ar yra parduotuvės, kitos įstaigos. Toliau žiūri, kur dirbti. Į darbą galima važinėti ir 20, ir

30 kilometrų – tai nėra didelė problema, bet kai mokinuką reikia kelti 6 valandą ryto, kad jis kažkur į mokyklą nuvyktų, tai yra didelis nepatogumas.

Aš už tai, kad kaimo mokyklas išlaikytų kaip įmanoma ilgiau.

Kaimas yra puiki vieta gyventi – ir oras grynas, ir spūsčių nėra, ir automobilį visada yra kur pastatyti. Tačiau dalykai, svarbūs kaimo žmonėms: mokyklos, darželiai, felčeriniai punktai, susisiekimas autobusu, tą patį pinigėlių išsigryninti – daro įtaką žmonių apsisprendimui gyventi kaime.“

Tema – skausminga

Virginija MACIJAUŠKIENĖ, Viešintų seniūnijos seniūnė:

„Klausimas labai sudėtingas todėl, kad kaimo mokyklos būtų būtinos ne tik kaip mokymo židiny, bet ir kultūros vieta. Tačiau jos uždaromos, nes trūksta mokinių ir finansiškai sudėtinga. Bet aš galvoju, kad bent pačių mažiausių – pradinukų – mokyklos, kad ir kokios mažos, turėtų būti. Bent jau tokios paliktos.“

Jungtinės klasės nėra gerai, galbūt galėtų būti kažkokie ribojimai – sakykime, negali mokykloje mokytis 3 vaikai... Tema yra skausminga, mokyklų nykimas yra tarsi kaimų nykimas.

Reikia maksimaliai stengtis, kad bent pradinė mokykla galėtų būti. Maksimaliai stengtis – tai reiškia, kad tie ribojimai būtų draugiškesni.

Mokykla kaime – tarsi gyvybės ženklas. Kol mokykla yra, tai ir kaimas yra, ji – tarsi gyvybės ženklas. Tas vaikų skubėjimas, renginukai – viskas būna daug gyviau esant mokyklai. Suprantu tą ekonominę situaciją, ne viskas įmanoma dėl to, kad nesam turtinga valstybė. Bet jei kuo mažesni ribojimai mokinių skaičiui būtų, būtų idealu.“

-ANYKŠTA

Iškilingai paminėtas Burbiškio Švč. Jėzaus Širdies parapijos 90-metis

Irena RAMANECKIENĖ,
Birutė NAVIKIENĖ, Liudas BUZĖNAS

Šiais metais, birželio 18-ąją, Burbiškio parapija šventė 90-ąją gimtadienį, kuriam ruošiasi ištisus metus. Į šventę parapijos klebonas Andrius Šukys pakvietė visus šioje parapijoje dirbusius dvasininkus.

Burbiškio parapijos 90-mečio proga prie nuostabiai gražaus Ingos Venslovienės užtiesalu papuošto Burbiškio bažnyčios altoriaus iškilmingas šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas ordinaras Linas Vodopjanovas OFM, apsilankęs, kaip Ganytojas, po 20 metų.

Burbiškio bažnyčioje šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas ordinaras Linas Vodopjanovas OFM.

Iškilmių Burbiškėse intencija

Šia proga reikia prisiminti ir kitus vyskopus, aukojusius šv. Mišias Burbiškio Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje: vyskupas Teofilus Matulionis (1873–1900–1929–1962). 2017 06 25 paskelbtas Palaimintuoju, vyskupas Kazimieras Paltarokas (1875–1902–1926–1958), vyskupas Jonas Kauneckas (1938–1977–2000 – nuo 2013 m. Panevėžio vyskupas emeritas), vyskupas Linas Vodopjanovas OFM (1973-06-08–2000-07-15 – 2012-02-11, nuo 2016-05-20 paskirtas Panevėžio vyskupu.

Nuo 2020-ųjų liepos 9 dienos iki dabar Burbiškio parapija rūpinasi kun. teol. lic. Andrius Šukys.

Į Burbiškio parapijos 90-metį pakviesti buvo visi šioje parapijoje tarnystę atlikę dvasininkai, o jų – net 9. Džiaugėmės svečių būryje išvydę vyriausią amžiumi Utenos Dievo Apvaizdos parapijos rezidentą, garbės kanauininką jubiliatą Povilą Svirskį. Jokia paslaptis, kad Garbės kanauininkas, vienintelis apsilankęs iškilme, 2023 metų spalio 31 dieną švęs 75-erių metų kunigystės jubiliejų. Burbiškėčiai nekantriai laukia tos dienos, kad nuvykę galėtų Jį pasveikinti. Kitamet – 2024-ųjų spalio 23 dieną – svarbų svečių sveikinsime ir

su 100-uoju gimtadieniu. Būtina pridurti, kad būsimasis Jubiliatas tarnystę Burbiškio parapijoje ėjo 1958–1963 metais.

Iškilme giedojo Leliūnų šv. Juozapo parapijos moterų ansamblis, vadovaujamas Žydrūnos Čižienės.

Liturgijoje patarnavo tarnysčių savanoriai iš Leliūnų ir Pakalnių parapijų.

Iškilmių tęsinys šventoriuje

Po šv. Mišių Burbiškio parapijos 90-mečio iškilmės tęsėsi šventoriuje, kur vaišintasi Eugenijaus Aukūno medumi, šventės koordinatorės Danutės Bujavičienės sūriais.

Šventoriuje jautrius romansus susirinkusiems dovanojo Burbiškio romansinio dainavimo ansamblis „Pivonija“ kartu su seniūnaitiu Alvydu Apeikiu.

Ant šventoriuje esančio kryžiaus, kuris buvo pastatytas švenčiant Burbiškio parapijos 70-metį, prisegta dar viena – naują parapijos gimtadienį liudijanti, jubiliejui skirta lentelė „Burbiškio parapijai – 90“, kurią sukūrė ir padovanojo Vytautas Šapoka.

Visi susirinkę į iškilmes dovanų gavo kun. A. Šukio ir doc. dr. Irenos Ramenckienės parengtą lankstuką, skirtą šioms iškilmėms (leidinį išleido UAB „Utenos Indra“).

Burbiškio romansinio dainavimo ansamblis „Pivonija“ kartu su seniūnaitiu Alvydu Apeikiu visiems susirinkusiems skyrė romansų.

Po šventinės programos šventoriuje, svečiai buvo maloniai laukiami Burbiškio dvare – jiems padovanota puikiai vadovų apmąstyta ekskursija.

Šventės svečius vaišino Jurgitos, Gintarės ir Jurgitos komanda.

Skaudi Burbiškio parapijos istorija

Remiantis burbiškėčių prisiminimais, galima sakyti, kad Burbiškio parapijoje gyveno pamaldūs žmonės. Tvirta tikėjimo dvasia atsiskleidė kovojant dėl bažnyčios. Nebijota ir pačiam Stalinui rašyti laiškus, važiuoti į Maskvą, kovoti už tikėjimo teises diplomatiškai parengtais raštais ir veiksmais, nes Burbiškio bažnyčia pirmą kartą buvo uždaryta 1951 metais. Tą dieną, kai atvažiavo komisija ją uždaryti, parapijiečiai apgulė Burbiškio dvaro rūmus, apstojo duris ir ryžosi netgi jėga priešintis. Tai pamatę, „svečiai“ pareiškė: „Jei taip ta bažnyčia jums reikalinga ir brangi – turėkite ją!“ Komisija išvažiavo. Burbiškėčiai džiaugėsi. Tačiau atvykėliai žmones paprasčiausiai apgavo. Kai tikintieji išsivaikščiojo, jie sugrižo ir užplombavo dvaro rūmuose buvusios bažnyčios duris. Argumentas: mokykla ir bažnyčia negali būti po vienu stogu.

1954 metų gruodžio 17 dieną rajono valdžios rašte nurodyta bažnyčią, kaip avarinę, uždaryti. Įsakymu leista paskutinį sykį švęsti Eucharistiją bažnyčioje šv. Kalėdų rytą.

Visgi turime pripažinti, kad sovietizacija pagrauzė bendruomenės kamieną. Siautėjo ateistai,

kaimas ėmė gerti. Dar labiau parapija pakriko, kai nebegyveno vietoje kunigas. Penkiasdešimt metų vykdytas visuomenės ateizavimas, Bažnyčios veiklos ribojimas ir kišimasis į jos vidaus gyvenimą, siekiant kuo labiau jai pakenkti, paliko gilius pėdsakus. Ateistinės kontrolės ir prievartos aplinkoje ėmė formuotis „proginio kataliko“ modelis, kai į bažnyčią einama tik per didžiulias religines šventes, daugiausia kelis kartus per metus. Sovietmečiu šeimoje neįgijus tvirtų maldos tradicijų, gyvenime imta apsiriboti santuoka bažnyčioje, naujagimio pakrikštijimu, vaiko parengimu Pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo Sakramentui, mirusiojo išlydėjimu Amžinybėn.

Per 90 parapijos gyvavimo metų Burbiškio parapiją aptarnavo per 30 dvasininkų. Dėl dažnos kaitos nesuformuotos parapijinio gyvenimo gairės, dėl mažėjančio tikinčiųjų skaičiaus artėja parapijos uždarymas.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, ne visi tikintieji deramai atsigrėžė į Dievą ir Bažnyčią. Užgriuvo ekonominiai sunkumai, didžioji dalis jaunimo išvažiavo į miestus. Senoliams mirštant, kraštas nyksta. Parapijos bažnytėlė ilgą laiką stovėjo apleista, nedažyta... Rodos, nebėliko nei džiaugsmų, nei vargų, nei sukrėtimų, kurie Dievo vardu suburtų darnią bendruomenę.

Burbiškio parapijoje 2000 metais gyveno per 900 gyventojų, 2010-aisiais – 600. Šiuo metu – perpus mažiau. Sekmadeniais Burbiškio bažnyčią lanko 15–20 tikinčiųjų.

2023 metų birželio 18 dieną švęsti tituliniai Švč. Jėzaus Širdies

atladai, nuo 2021-ųjų likę vieninteliai atladai Burbiškio parapijoje.

Reikia kuo nuoširdžiausiai pasidžiaugti, kaip iki jubiliejaus Burbiškio parapijiečiai rūpinosi sutvarkyti gyvenvietės kapinėse esantį kun. Pranciškaus Zabielos kapą. Šiam reikalui ir kitiems darbams visą pusmetį rinko specialias aukas. Kunigo P. Zabielos rūpesčiu pagaminta Kristaus Karaliaus skulptūra atnaujinta Anykščių rajono savivaldybės lėšomis ir padedant Anykščių komunalinio ūkio vadovui Kaziui Šapokai.

Burbiškio Švč. Jėzaus Širdies bažnyčios, parapijos istorija

Švč. Jėzaus Širdies bažnyčia – medinė, pastatyta 1955 metais.

Prieš 90 metų, t. y. 1932-aisiais, iš JAV grįžęs kunigas Pranciškus Zabiela (1876–1920–1936) už lietuvių katalikų Šv. Jurgio parapijos turtingos našlės patikėtus bažnyčiai įsteigti pinigų nupirko 1857 metais pastatytus Burbiškio dvaro rūmus, kad vietiniams gyventojams įruoštų maldos namus. Tais pačiais metais – 1932 m. lapkričio 15 d. – rūmų antrajame aukšte įrengtoje koplyčioje aukotos pirmosios šv. Mišios. Po kelių dienų koplyčia perkelta į pirmąjį aukštą – patogiau žmonėms. Jai skirtos didelės patalpos – iškeltos lubos, padarytas altorius.

2023 metais sausio 8 d. minėjome šios bažnyčios / koplyčios pašventinimo 90 metų sukaktį. Ją 1933 m. sausio 8 d. šventino Leliūnų klebonas kan. Antanas Masaitis (1868–1892–1938).

Visas straipsnis anyksta.lt

tautos balsas

Mane Anykščiuose laužyta rusų kalba užkalbino iš Izraelio į Anykščius atvykę žydai. Paklausė, kokias žydų atminties vietas mūsų mieste jie galėtų aplankyti. Nuvedžiau į žydų kapines, parodžiau ir sinagogą. Man pačiai prie sinagogos širdį

Gėda ir liūdna

suspaudė, kokia ji baisi, apleista. „Anykštoje“ rašėte, kaip sutvarkė Kurklių sinagogą, o miesto šventovė taip ir liko nugyventa.

Svečiai iš Izraelio, pagal durų varčią patys man aiškino, kurie Anykščių senamiesčio namai pri-

klausė žydams, kurie lietuviams. Tie, kurie Anykščiuose lankėsi – apsišvietę, besidomintys savo tautos istorija. Tik liūdna, kad mes nelabai turime, ką jiems parodyti, kuo pasigirti.

Alė TAMOŠIŪNIENĖ iš Anykščių

Savo nuomonę išsakykite
paskambinę į „Anykštą“
8 381 59 458, 8 671 76 995,
8 618 25 835.

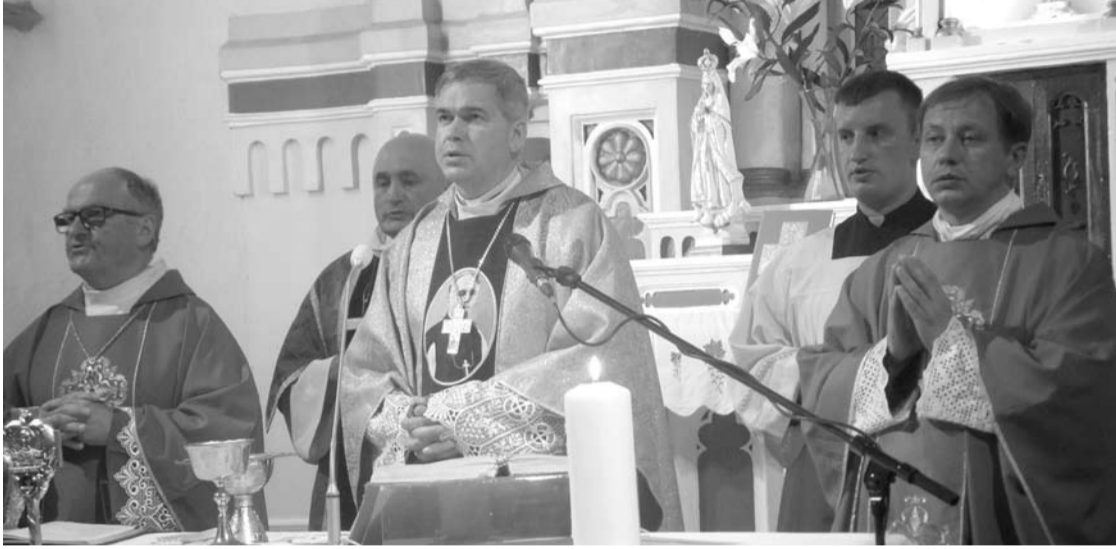
arba el.paštu anyksta@anyksta.lt

Maldinga kelionė palaimintojo Teofiliaus takais

Raimondas GUOBIS

Birželio 22-ąją į piligriminę maldos kelionę palaimintojo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio (1873–1962) tėviškės takais Skiemonių ir Alantos krašte leidosi ir bene pusšimtis Anykščių parapijos ir A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus sukviestų anykštėnų, tarp kurių buvo ir nemažas būrys Lietuvos politinių kalinių bei tremtinių sąjungos Anykščių skyriaus narių.

Taip pagerbtas ir prisimintas didis žmogus, tikėjimo kankinys, Dievo tarnas, T. Matulionis, kuris prieš 150 metų gimė Kudoriškio kaime, Skiemonių parapijoje.

Šv. Mišių šventime... Priekyje iš kairės: Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas ir Kernavės klebonas Marius Talutis.

Teofiliaus gyvenimo atspindžiai

Būsimasis tikėjimo kankinys ir palaimintasis Teofilis Matulionis gimęs Kudoriškio vienkiemyje, netoli Skiemonių, pakrikštytas Alantos Šv. Jokūbo bažnyčioje, nes caro valdžia tuo metu buvo Skiemonių parapiją panaikinusi ir bažnyčią uždariusi. Augo gausioje ūkininko Jurgio Matulionio šeimoje, siekė mokslų, gimnaziją baigė Daugpilyje, o dvasinę seminariją – Petrapilyje. Nuo pat pirmųjų kunigystės dienų buvo uolus Kristaus mokslo skleidėjas ir drąsus tikėjimo teisių gynėjas. Vikaru tarnavo Varklianoose, klebonavo Bikavoje – Mogiliovo vyskupijoje, o nuo 1909 metų tarnavo mieste prie Nevos, kur pastatė Švč. Jėzaus Širdies katalikų bažnyčią, po bolševikinio perversmo greitai pateko į naujosios valdžios nemalonę, 1923–1925 metais

kalėjo. Išėjęs į laisvę slapta išventintas vyskupu ir greitai dar kartą areštuotas, 1930 metais nuteistas dešimčiai metų lagerio. Kartu su dar devyniais sovietų lageriuose kalėjusiais lietuviais kunigais valstybių susitarimu 1933 metais iškeistas į Lietuvos kalėjimuose kalinamus vietinius bolševikus, sovietinės ideologijos skleidėjus. Sugrįžęs į tėvynę ir šiek tiek atgavęs jėgas, 1934 metais lankėsi Vatikane, popiežius Pijus XI ištarė „Tu pirmasis mane palaimink, nes esi kankinys...“ Darbavosi kapelionu moterų vienuolijoje, kariuomenėje Kaune, lankydavosi Skiemonių krašte pas gimines. Vokietmečiu, 1943 metais, paskirtas Kaišiadorių vyskupijos valdytoju, pirmajame ganytojo laiške rašė: „Man pavesta rūpintis amžinuoju jūsų išganymu, būti jūsų sielų ganytoju, jūsų tėvu, vadu šioje vargingoje kelionėje į amžinosios laimės dangaus karalystę“.

Sugrįžus sovietams, nesitaikstė su valdžios ribojimais išpažinti tikėjimą, paskelbė ganytojiškąjį raštą, tad 1946 metais dar kartą areštuotas. Kalėjo Vladimiro, Solovkų salos lageriuose, išsekęs, visiškas ligonis 1956 metais sugrįžo į Lietuvą, tačiau vyskupo pareigų eiti neleista, nutremtas į Šeduvą, kur paslaptinomis aplinkybėmis mirė, manoma, buvo nuuodytas. Palaidotas Kaišiadorių katedros kriptoje. Kelis dešimtmečius užsitęsusi beatifikacijos byla, tik 2017 metų vasarą paskelbtas palaimintuoju, jo šventė kančia ir viltimi paženklinta birželio 14 diena.

Gimtadienio piligrimystė

Palaimintasis gimęs birželio 22-ąją, tad ir diena pagarbaus atminimo ir maldos piligrimystei pasirinkta tinkamiausia. Kudoriškyje, prie meniško kryžiaus ir dar dviejų ažuolinių skulptūrų kom-

pozicijos, netoli tėviškės sodybos susirinko gausus būrys maldininkų, bandžiau skaičiuoti, bet greitai pamečiau giją, tikėtina, apie porą šimtų maldininkų. Birželinėms pamaldoms vadovavo, maldas ir giesmes vedė nuoširdžiu tikėjimu trykštantis T. Matulionio paskelbimo palaimintuoju byla rūpinęsis, su gausiu parapijiečių būreliu atvykęs Kernavės klebonas Marius Talutis. Maldos valandėlę vainikavo prakilniai sugiedotas Lietuvos himnas.

Pakiliai nusiteikę maldininkai, besigėrėdami ūksmingais šilais, linksmi spindinčiais ežerais, vingiuotais aukštųjų kalvų vieškeliais, nukeliavo į Alantą. Ant aukštos kalvos, tarsi karūna didingais baltais bokštais švytinčioje, erdvoje, skambioje Šv. Jokūbo bažnyčioje išskilmės prasidėjo ilga ir mistiškai raminančia Šv. Rožančiaus malda, kurios pirmuosius slėpinius atvėrė Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM ir Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Abu ganytojai vadovavo ir iškilmingų šv. Mišių šventimui, kuriose dalyvavo bene trys dešimtys kunigų, tarp jų Anykščių dekanas Petras Baniulis ir vikaras Raimundas Zimka (mat Alanta priklauso Anykščių dekanatui), Rimantas Kaunietis, Algimantas Petkūnas, Algirdas Daukyns, Virgilijus Liuima, bernardinus Julius Sasnauskas, vietinis klebonas Audrius Vögulis bei dar daugybė pažįstamų ir nepažįstamų. Taip pat pilnutėlė šventovė maldininkų: vietinių, molėtiškių, anykštėnų, panevėziečių, uteniškių, rokiškėnų, vilniečių, kaišiadoriečių ir kitų Lietuvos vietovių gyventojų.

Net trijose klausyklėse buvo klausoma išpažinčių, giedojo Kaino muzikinio teatro solistas Mindaugas Zimkus, vargonais grojo Vita Vaitkevičienė. Nuskambėjus Šv. Rašto žodžiams, vyskupas J. Ivanauskas homilijoje kvietė pa-

sitikėti Dievu, nebijoti, krikščioniškai gyventi ir drąsiai priimti išbandymus, kantriai pildyti savąjį pašaukimą. Nebijoti žudančių kūną, tačiau branginti dangiškajam gyvenimui brandinamą sielą. Dugelį kartų nuskambėjo melsmas į palaimintąjį T. Matulionį, prašant užtarimo pas Viešpatį tikinčiųjų, visuomenės, tėvynės Lietuvos reikaluose. Prašyta ir pašaukimų į pašvęstąjį gyvenimą, taip išsiilgtos taikos, o mintyse – ir gausensio lietaus ištroškusiai Aukštaitijos žemei. Pamaldas tiesiogiai transliavo „Marios Radijas“.

Po palaiminimo dvasininkai ir maldininkai nusileido iš bažnyčios kalvos į slėnelį prie čia pat, parapijos kapinėse esančio palaimintojo motinos Onos Matulionienės kapą, nuskambėjo „Viešpaties angelas“.

Po to maldininkai susibūrė į Alantos technologijų mokykloje surengtus pietus – agapę, taip pat lankėsi arkivyskupo T. Matulionio muziejuje Alantos dvare, susipažino su neseniai išleista knyga „Teofiliaus Matulionio laiška“, o kantriausieji dar klausėsi įdomių pranešimų žinomo kultūros istoriko ir palaimintojo T. Matulionio gyvenimo tyrinėtojo Vaidoto Žuko surengtoje mokslinėje konferencijoje.

Dar kiti, kaip ir grupelė anykštėnų, be gaisraties keliavo tiesiai į Skiemonis, kur lankėsi krašto istorinėje ekspozicijoje, įrengtoje išmaniai restauruotuose buvusio valsčiaus namuose, pamaldžiai lietėsi prie čia saugomo Palaimintojo gimtosios trobos slenksčio akmens, aplankė ir bajorišką sodžiaus dvarelio rezidenciją su nakvynės namais, užėjo Šaulių karčiama sotinosi žimių sriuba, kitais gardžiais, kulinarinio paveldo žymens vertais valgiais.

SPAUDOS, RADIO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

savaitgalio diskusija

Ar bausti kates į lauką be priežiūros leidžiančius šeiminkus?

Viešoje erdvėje kyla diskusijos, kad paukščių perėjimo laikotarpiu kates į lauką dera vestis tik pririšus jas pavadėliu. Ar reikia bausti šeiminkus, kurie leidžia katėms laksuoti laukais, miškais ir pievomis?

šeimininkė: „Kates ir katinus reikia vedžioti su šeiminkų priežiūra.“

Patarimas: „Pašalpiinių bedarbių pilna, juos reikia įdarbinti prie visų gyvių gaudymo ir pririšimo. Tada Užimtumo tarnyba galės valdžiai raportuoti, kad šalyje bedarbystė išgyvendinta. Rišt ne tik šunis ir kates, bet visus gyvius, kurie tik juda kruta.“

Baust baust baust!: „Kad vedžioja šunis be antsukio tai

va čia, reikia įvest įstatymą, kad tik su antsukiais šunis vedžioti ir ant pavadėlio! O katinai... laisvi kur nori ten eina „tai gal ir lūšis miske pradet pririšt, šeskus, kiaunės ir kitus? Gandrus, nes varles surenka?“

Žmogus: „Myliu šunis, katinėlius, paukščius ir t.t., bet „Visų pirma tai UŽDRAUST maudynes šunų kartu ten kur maudosi vaikai ir žmonės! Man nēr malonumo kai šuo plaukioja šalia, purtosi ant kranto, laksto

tarp vaiku ir t. t. Šunims ne vieta ten kur žmonės maudosi. Gali maudyti ten kur žmonių nėra.“

Cipdavatė: „Greit ateis toks laikas, kai kokie nors berazumiai pasiūlys pavadėliais pririšt ir žmones. Taip vyrai nuo žmonių neitų į „šoną“ ir žmonos nenuėitų klystkeliais. Net juokas ima iš visokių kvailių pasiūlymų.“

Perdyla: „Reikia baust palaidų šunų šeiminkus. Katės nepuola žmonių, o šunys užpuldinėja. Matyt, kažkas prigaminio niekam nereikalingų pavadėlių katėms, tai tokiu būdu nori pasipinigt ir juos išparduoti. Tas pats kaip su naujom vaistinė-

lėm mašinoms. Užsinorėjo kai kas pasipinigt - ir prigalvojo, kad reikia naujų vaistinėlių arba jas papildyt kai kuriom priemonėm, jei ne-bus baudžiama.“

Svedasu Jadze: „Ašėj mąsluju, kad rajkia suraišiat ne tik šunis ir kates, ale ir varlas, paukščius, mused, uodus, kirmelas, bo visi kažkū graužia, ēda ir kokiū nars zlasty padara. Je kai aukščiausa šales valdže nekreipja dėmese unt svarbius visiem žmanem klausimus taj gali primyslīt visakiū nesamaniū. Dabar svarbjusias valdžes rupesītis tai tik kū nebūt uždraust ir baudas uždet.“

Katino augintoja: „Pir-

miausia šunis sutvarkyti reikia. Didžiuliai šunys bėgioja ir gąsdina visus. Katinėliai nors negąsdina. Naminis katinas neliečia paukščių.“

Mikas: „Taip, kiek žinau, yra visose šiek tiek prie civilizacijos valstybėse. Laisvę gimti turi turēt visi žemės gyviai.“

Kaimynai: „Taip. Jei turi gyvūną (daugiabutyje), tai jį turi prižiūrėti ir rūpintis tinkamai, o ne kaimynų sąskaita. Žiemos metu atidaro laiptinės duris ir palieka, kad katė galėtų pareiti, o kad radiatoriai prie durų ir lauką šildo, tai nesvarbu, juk visi kaimynai už šildymą sumoka.“

(Kalba netaisyta – red. past.)

Depresija po gimdymo būna ne tik moterims?

Kūdikio gimimas dažniausiai yra siejamas su begaliniu džiaugsmu, nuostabaus gyvenimo etapo pradžia ir nuoširdžiais artimųjų sveikinimais. Tačiau ką daryti, jei mamos ar tėčio naujas šeimos narys visai nedžiugina, kelia negatyvias mintis ir jausmus?

Psichologė, kognityvinės elgesio terapijos praktikė Viktorija Bartkutė-Vyšniauskienė pirmiausia pataria stebėti save – jei itin stiprios nuotaukų kaitos ir bloga savijauta tęsiasi ilgiau nei 4–6 savaites po gimdymo, tai signalizuoja apie depresiją po gimdymo.

Patiria motinystės melancholiją

Psichologės V. Bartkutės-Vyšniauskienės teigimu, neretai depresija po gimdymo būna painiojama su motinystės melancholija.

„Iki 80,8 procentų moterų po gimdymo jaučia motinystės melancholiją, kurią lemia staigūs hormonų pokyčiai ir pasikeitusios gyvenimo aplinkybės. Tokiai būsenai būdingas liūdesys, nesaugumas, baimė ir panašūs jausmai, tačiau jie nėra ilgalaikiai ir taip stipriai išreikšti kaip depresijos po gimdymo atveju“, – aiškino psichologė.

Paprastai motinystės melancholija trunka apie dvi savaites, kol susinormalizuoja hormonų lygiai ir moteris atsigauna fiziškai ir emociškai, pripranta prie savo naujų pareigų, įgauna pasitikėjimo savimi.

Ne tik moterims, bet ir vyrams

Anot specialistės, depresijos

Psichologė V. Bartkutė-Vyšniauskienė ragino pirmiausia nesitikėti tobulumo ir atminti, kad auginant vaikelį bus ir gerų, ir blogų dienų.

Monikos Požerskytės nuotr.

po gimdymo atveju patiriami itin stiprūs emocijų svyravimai, kurie gali paveikti mamos gebėjimą pasirūpinti savimi ir savo vaiku.

Iki 19,2 procentų mamų diagnozuojama depresija po gimdymo dažniausiai pasireiškia per keturias savaites po gimdymo, tačiau gali pasireikšti ir per ilgesnį laiką – per pirmuosius šešis mėnesius ar net pirmuosius metus po gimdymo.

„Jei praėjus mažiausiai 4–6 savaitėms po gimdymo moteris vis dar nieko nenori, atsiriboja nuo partnerio, yra depresyvos nuotaikos, liūdna, daug verkia, neujaucia vaikai jausmų ar priešingai – jaučia net stiprų atstumimą, pyktį, beviltiškumą, išsekimą, nesugeba susikaupti, jaučia ilgai-

laikį nerimą, nesaugumą, kalbę, gėdą, valgo per mažai arba per daug – tai gali būti pogimdyvinės depresijos simptomai.“

Specialistė pabrėžė, kad depresija po vaiko gimimo gali pasireikšti ir vyrams: „Nors gali atrodyti keistai – juk didžiulį fizinį ir emocinį krūvį gimydama patyrė moteris, o ne vyras. Tačiau šalia esantys partneriai taip pat susiduria su milžinišku gyvenimo pokyčiu, jaučia nežinomybę, baimę, atsakomybę, kad dabar turi būti šeimos galva ir visais pasirūpinti.“

Ragina suprasti – tobulų tėvų nebūna

Šiais laikais daugelis tėvų yra linke į perfekcionizmą – nori būti idealūs tėvai, partneriai,

viską daryti teisingai. Tačiau neretai šeimoje gimęs pirmas vaikas tą idilę „sudaugo“ – tėvai pamato realybę, kad viskas iš tiesų nėra taip paprasta ir lengva, susiduria su itin dideliu emociniu ir psichologiniu išbandymu.

„Dažnai pirmagimio tėvai galvoja: ar aš tikrai viską teisingai darau? Ar esu geras tėtis? Ar tikrai nieku nepakenksiu savo vaikui? Ką dar galėčiau padaryti, kad tik viskas būtų tobulai? – kalbėjo psichologė V. Bartkutė-Vyšniauskienė. – Tačiau labai svarbu suprasti, kad tobulų tėvų nebūna. Auginant vaikelį bus visko – ir geresnių, ir blogesnių dienų bei naktų. Tai suprantant, galima adekvačiau vertinti iškilusius

sunkumus, pokyčius, stengtis „šaltesniu protu“ į viską reaguoti ir priprasti prie pasikeitusio gyvenimo.“

Kreiptis pagalbos – po dviejų savaičių

Psichologė atkreipė dėmesį, kad abu tėvai turėtų atsakingai stebėti savo ir partnerio savijautą, emocijas.

„Jei apatiška būseną tęsiasi jau dvi savaites – reikėtų nedelsti ir kreiptis pagalbos į psichikos sveikatos priežiūros specialistus, kurie padės išsiaiškinti tikrąsias tokios būsenos priežastis, patars, kaip elgtis, kad jaustumėtės geriau, jei prireiks – paskirs medikamentinį gydymą, kad situacija neblogėtų“, – sakė psichologė.

Jos teigimu, kompetentingas specialistas per pirmas konsultacijas pamato, ar žmogus gebės pats suvaldyti tam tikras situacijas ir jam neprireiks vaistų, ar priešingai – jo nervinė sistema ir hormonai yra taip stipriai išbalansavę visą kūną, kad žmogus yra nepajėgus valdyti savo minčių ir emocijų, priimti sprendimų, tinkamai pasirūpinti vaiku.

„Mano patirtis rodo, kad dažnai medikamentinio gydymo neprireikia. Viso ko pagrindas yra savęs ir savo minčių priėmimas. Nereikia jausti kaltės ar gėdos dėl to, kad nesijaučiate laimingi dėl atsiradusio naujo šeimos nario. Tai nereiškia, kad esate blogi tėvai. Tiesiog reikia daugiau laiko, kol priimsite naujas savo gyvenimo aplinkybes“, – pažymėjo V. Bartkutė-Vyšniauskienė.

Kaip padėti sau ar artimajam?

Negydoma depresija po gim-

KURKIME

sveikatai palankius

!PROČIUS!

dymo gali sukelti rimtą pavojų tėvams ir mažyliui, todėl svarbu žinoti pagrindinius žingsnius, kaip galima padėti sau.

Patariama daugiau laiko praleisti gryname ore, vaikščioti, sveikai ir subalansuotai maitintis, stengiantis išvengti kofeino ar kitų dirginančių medžiagų, dažniau bendrauti su artimaisiais ir draugais, stengtis miegoti tuo pačiu metu, kai miega mažylis, kad pailsėtumėte.

Aplinkiniai žmonės raginami nelikti abejingi – pasidomėti, galbūt naujesiems tėvams reikalinga pagalba, laiko leidimas drauge, išklausymas ar poilsis nuo mažylio priežiūros.

„Galbūt tėvai nori išeiti dviese vakarienės ar tiesiog išsimiegoti, todėl būsite nuostabūs artimieji, jei suteiksite jiems tokią galimybę ir bent kelias valandas prižiūrėsite jų mažylį. Taip pat svarbu suprasti ir tėvų poreikį likti vieniems su savo šeima, todėl kviečiu paklausti, pasiūlyti savo pagalbą, bet suteikti erdvę tėvams ją priimti ar jos atsisakyti“, – teigė psichologė V. Bartkutė-Vyšniauskienė.

Daugiau informacijos apie depresiją po gimdymo, simptomus ir prieinamos profesionalios pagalbos galimybes galima rasti interneto svetainėje www.pagalbasau.lt.

Užsak. Nr.625

Projektas „Kurkime sveikatai palankius ipročius!“ yra finansiškai remiamas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis

„Pildyk“ klientams – dovanos kasdien: laimėkite daiktus iš naujausios K. Meschino kolekcijos

Dovanos kasdien? Sukurtos pačios Karolinos Meschino? Ir dar beveik be pastangų? Taip! Išankstinio mokėjimo paslaugos „Pildyk“ klientams šypsosi sėkmė – prizus kasdien galima laimėti nutrynus specialią virtualią žaidimo kortelę „Pildyk“ programėlėje arba www.pildyk.lt svetainėje.

Visus „Pildyk“ pasiūlymus ir daugiau informacijos apie jus galite rasti internetinėje svetainėje pildyk.lt.

Laukia stilingos dovanos

Daugiausia klientų išankstinio mokėjimo paslaugų segmente turintis „Pildyk“ prasidėjus vasarai nori savo klientams padėkoti už pasitikėjimą. Smagumu, lengvumu ir jaunatviškumu pasižymintis prekių ženklas pristatė naują, riboto leidimo drabužių ir aksesuarų kolekciją, kurią kūrė K. Meschino.

Dabar „Pildyk“ klientai kasdien iki pat liepos 30 d. gali dalyvauti žaidime ir laimėti prizus iš naujausios kolekcijos.

Ją sudaro 6 skirtingi universalaus dydžio daiktai: džemperis, drobinius maišas, juoda kuprinė, dviejų rūšių kepurės ir lengvo audinio marškinėliai.

Visų šių daiktų dizainą kūrė pati K. Meschino. Kolekcijoje esantys drabužiai ir aksesuarai papildyti įvairiais piešiniais, garsios merginos tatuiruočių elementais ir trumpomis frazėmis lietuvių ir italų kalbomis.

Bandyti sėkmę galima kasdien

Dalyvauti šiame žaidi-

me paprasta – reikia užėti į www.pildyk.lt arba „Pildyk“ programėlę ir nutrinti virtualų loterijos bilietą. Prizų fonde – ne tik drabužiai ir aksesuarai iš naujausios K. Meschino kolekcijos, tačiau ir papildomos pokalbių minutės bei gigabaitai, tad laimėjimo šansai išties dideli.

Tam, kad galėtumėte dalyvauti žaidime, nereikia atlikti jokių papildomų veiksmų – užtenka būti „Pildyk“ klientu. Tiesa, įvykdžius kitas sąlygas, pavyzdžiui, užsisakius

naujienlaiškį, galima gauti papildomų virtualių žaidimo kortelių.

Savo laimę šiame žaidime galėsite išbandyti kasdien. Virtuali žaidimo kortelė atsinaujinama kas 24 val., o bandymų skaičius – nesumuojamas.

Jeigu nusižiūrėjote kurią nors daiktą iš naujausios Karolinos Meschino kolekcijos, nebūtina laukti, kol jį laimėsite. Drabužį ar aksesuarą galite iškart įsigyti internetinėje svetainėje www.pildyk.lt.

Užsak.Nr.626

vardadieniai

šandien

**Ema, Kirilas, Vladislovas,
Gediminas, Norgailė, Vladas.**

birželio 28 d.

Irenėjus, Tulgedas, Gaudrė.

birželio 29 d.

**Paulius, Petras, Mantigirdas,
Gedrimė, Benita, Povilas.**

birželio 30 d.

**Otonas, Otas, Tautginas,
Novilė, Emilija, Liucina,
Adelė.****mėnulis**

birželio 27-30 d. - priešpilis.

anekdotas

Policininkas sustabdo vairuotoją ir sako:

- Sveikiname, jūs laimėjote 1000 eurų, ką su jais darysit?

Vairuotojas:

- Manau, išsilaikysiu teises.

Žmona:

- Nekreipkit į jį dėmesio. Kai girtas, jis visada nusišneka.

Iš galo moteris:

- Sakiau, kad su vogta mašina toli nenuvažiuosi...

Iš bagažinės balsas:

- Ar jau siena?

***

Žmona su vyru vakarieniauja kavinėje. Staiga žmona netyčia apsipila barščiais:

- O dieve, aš atrodau kaip kiaulė!

- Aha, ir dar barščiais apsipylei...

***

Vienas kaimynas guodžiasi kitam:

- Įsivaizduoji, kokia mano žmona įkyri: guliu sau ant sofos, žiūriu TV, lauke paukšteliai čiulba, saulutė šviečia, gėlytės žydi, o žmona vis tą patį: „Išnešk eglutę! Išnešk eglutę!“

***

Šiandien ryte gavau sms: „Aš gyvenu name priešais Jus, norėčiau susipažinti...“ Aš atrašiau, kad gyvenu priešais lavoninę, ir mane tokios pažintys baugina...

oras

+23

+12

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Joninės pagal pomėgius

Lina DAPKIENĖ

Per Jonines švenčia visi, ne išimtis ir Anykščių miesto, miestelių bei kaimų gyventojai. Kiekvienas pasirenka pagal savo pomėgius: vieniems labiau patinka liaudiška muzika, šokiai, vainikėlių pynimas ir plukdymas, kiti ieško triukšmingesnių vietų, su garsesne muzika ir mase žmonių.

Budrių kaime gyvenantys Stasė ir Ignas Rulevičiai džiaugėsi rezultatu, t. y. šiaudine „jaunųjų“ pora. Jonė „ištėkėjo“ už Jono – tai ir buvo svarbiausias akcentas per Budrių bendruomenės Jonines.

Superfiesta Dainuvos slėnyje

Mieste minią anykštėnų sutraukė koncertas, vykęs 23 dienas vakarą Anykščių Dainuvos slėnyje – į „Joninių superfiestą“ gausiai susirinko masinių koncertų su programomis mėgėjai, nes čia koncertavo keli atlikėjai, juokino Orestas ir Džilda Vaigauskai. Vyko gėrimų ir maisto prekyba, mažiausieji už atskirą mokesť galėjo pašokinėti ant batuto. Kas norėjo, ėjo pasivaikščioti iki maudynių vietos ir galėjo vėl grįžti atgal į koncertą. Laiką slėnyje smagiai ir saugiai leido daug anykštėnų ir svečių, o drąsesni, buvę pakviesti koncerto dalyvių, lipo ant scenos, kur atliko nesunkias dainavimo ar šokių užduoteles.

Vyresnieji prasėdėjo didžiąją dalį laiko, patogiai įsitaisę ant suolo, o jaunimas tradiciškai linksminosi ir šoko arčiau scenos.

Kavarske – pilna bažnyčia

Kavarske tradiciškai iš anksto pasiruošta švęsti Jonines. Dar iki šv. Mišių kelios moterys papuošė bažnyčią pintais vainikais ir juos pakabino nuo pat lubų. Anykščių kultūros centro Kavarsko skyriaus darbuotojai planavo konkrečius renginius, kvietė muzikantus. Nepamiršta pakviesti ir prekybininkų, nes mugė yra neatskiriama Joninių Kavarske dalis. Kaip gi

Jaunimas, tradiciškai prisirinkęs žolynėlių, kurie šią sausą vasarą negausiai sužaliavo, pynė Joninių vainikus. Tai neatsiejama Joninių vakaro dalis.

vaikai liks be „kermošinių“ saldainių?

Šiomet Kavarsko mieste Joninių programa tradiciškai aprėpė Rasų vakarą prie Šventosios upės (23 d.), o birželio 24-ąją vyko sportinės varžybos Jonų taurei laimėti, atleidai Kavarsko šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje. Būtent mišiose ir procesijoje dalyvavo didžiausias kavarskiečių ir svečių būrys. Po mišių vyko koncertas. Koncertavo Ukmergės kultūros centro Veprių skyriaus instrumentinis ansamblis „Intermezzo“ (meno vadovas Edvardas Ratautas). Vakarop vyko poezijos popietė prie šaltinio, naktišokiai

miesto aikštėje.

Naktišokiai dar tik atgimsta nuo pernai – keletą metų iš eilės Joninės Kavarske pasibaigė gana anksti, iki 22.00 val., tad miestelio jaunimas turėdavo ieškoti kitų vietų, kur galėtų pabūti ilgiau ir pasilinksinti, pašvęsti. Pasak AKC Kavarsko skyriaus pavadinio vadovės Alvyros Simanonienės, naktišokiai miesto centre taps tradicija, kuria džiaugiasi ir jaunas, ir senas. „Be to, Anykščių kultūros centro Kavarsko skyriaus jaunieji artistai mugės metu suorganizavo jaunimo kiemelį, kuriame linksmai laiką leido

Iškilmingos procesijos Kavarsko šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje metu mergaitės barstė žiedlapius.

jaunieji kavarskiečiai ir miesto svečiai. Tikimės, kad tai taps dar viena nauja tradicija“, – po renginio teigė A. Simanonienė.

Budriuose – Jonės ir Jono vestuvės

Budrių bendruomenė, garsėjanti originaliomis Joninių šventimo tradicijomis, nustebino ir šiemet, nes per pačias Jonines čia vyko ne tik tradicinė, kasmetinė žvejyba, žygis dviračiais aplink Jusiškį su paparčio žiedų ieškojimais, naujos parodos atidarymas „Pienės“ galerijoje, vietinės Janės pasveikinimas-staigmena, bet ir vestuvės – čia „tuokėsi“ šiaudinė Jonė ir Jonas.

Jonė jau buvo „nugyvenusi“ trejus metus, t. y. nuo 2020 metų, kai Anykščių rajono bendruomenės rinkosi į kasmetinį sambūrį „Visi savi“, kuris vyko Šovenių kaime. Jonės karkasą buvo pagaminęs Ignas Rulevičius, o visą meninę dalį įgyvendino Budrių kaime gyvenanti dailės mokytoja, menininkė Stasė Rulevičienė kartu su pagalbininkėmis, vietinėmis moterimis (Birute Mikalkevičienė, Jūra Burneikiene, Jane Stankevičienė).

Šiomet Jonė sulaukė šiaudinio, bet žavaus ir aukšto vyro – savo Jono. Tų pačių asmenų, vadovaujamų S. Rulevičienės, meniškai darbuotasi ilgokai, bene visą menesį, tačiau darbo rezultatas pranoko visų lūkesčius, o Jonės ir Jono vestuvės buvo pats ryškiausias šventės akcentas.

Priminsime, kad VŠĮ „Agentūra Factum“ 2012 metais užregistravo Budrių bendruomenės rekordą, t. y. sukrautą aukščiausią Joninių laužą – aukščiausias laužas (14 m aukščio, apie 6 m skersmens) degė Šovenių kaime Joninių proga. Jį sukrauti sumanė ir idėją sėkmingai įgyvendino Šovenių kaimo seniūnaitis Raimondas Sunkloda, o jam talkino Budrių ir Šovenių kaimų gyventojai.